

บทคัดย่อ

T 158801

ชื่อภาคานิพนธ์ : การประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่โครงการชลประทาน
แม่ลาว จังหวัดพะเยา
ชื่อผู้เขียน : นางสาวพิศนีย์ ศรียะวงศ์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2547

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ในพื้นที่โครงการชลประทานแม่ลาว จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของโครงการด้านความเข้มแข็งของเกษตรกรที่มีความสามารถในการประกอบอาชีพและพึ่งตนเอง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวบรวมจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ จำนวน 5 ราย และจากเกษตรกรแกนนำผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 12 ราย ตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ด้วยวิธีการเทคนิคสามเส้า ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เบื้องต้น โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ซึ่งยึดหลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิดทฤษฎีควบคู่กับผลเชิงประจักษ์ และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษา มีดังนี้

1) ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ในพื้นที่โครงการชลประทานแม่ลาว จังหวัดพะเยา พบว่า ด้านที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่การจัดตั้งองค์กรโครงการ โดยพิจารณาจากความชัดเจนของรูปแบบองค์กร ความเหมาะสมของบทบาทหน้าที่กับภารกิจของโครงการในภาพรวม และความเหมาะสมในการมอบหมายภารกิจให้ผู้ปฏิบัติงาน ด้านที่มีประสิทธิภาพรองลงมาได้แก่ การกำกับ ติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับด้านที่ควรปรับปรุงประกอบด้วย แผนบริหารบุคคล ขั้นตอนวิธีการทำงาน การประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการถ่ายทอดแนวคิดและการถ่ายโอนงาน ด้านที่ต้องจัดให้มีเพิ่มเพื่อให้กระบวนการบริหารงานมีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และระเบียบปฏิบัติด้านการเงินสำหรับโครงการเฉพาะ

2) ผลลัพธ์ของโครงการด้านความเข้มแข็งของเกษตรกร ที่มีความสามารถประกอบอาชีพ และพึ่งตนเอง พบว่า เกษตรกรมีความเข้มแข็งด้านการมีจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง อันจะเป็นฐานในการสร้างความเข้มแข็งด้านอื่นให้เกิดขึ้น แต่ขณะเดียวกันเกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งด้านการรวมกลุ่มการผลิตและการตลาด ซึ่งเป็นฐานสำคัญอีกด้านหนึ่ง ในการนำไปสู่ความเข้มแข็งด้านอื่นได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1) ด้านประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารโครงการ

- ควรสร้างบรรทัดฐานของวัฒนธรรมการทำงานแบบบูรณาการให้เกิดขึ้น โดยการจัดประชุมหารือ และสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- ควรมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรโครงการ ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม โดยเฉพาะบุคลากรที่มีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ในการพัฒนา
- ให้ผู้จัดการ โครงการเป็นผู้จัดการแบบบูรณาการ
- ควรมีความชัดเจนของแผนการดำเนินงานตั้งแต่ในระดับนโยบาย
- ควรสร้างความชัดเจนในการถ่ายทอดแนวคิดและการถ่ายโอนงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของโครงการ

2) ด้านผลลัพธ์ของโครงการ

- ควรใช้แนวทางการพัฒนาในรูปของกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
- ควรเสริมสร้างและพัฒนาการรวมกลุ่มการผลิตและการตลาดให้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมไปสู่รูปแบบของการทำธุรกิจแบบชุมชน โดยยึดหลักการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ
- ควรสร้างตัวแบบที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างที่เป็นรูปธรรม
- โครงการควรมีช่วงการดำเนินงานที่ต่อเนื่องสักระยะหนึ่ง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ก่อนค่อย ๆ ถ่ายโอนภารกิจสู่ชุมชน

ABSTRACT

Title of Research : Evaluation of the Agricultural Occupation Development
Paper Project in The Area under the Mae Lao Inigation Project,
Phayao Province.
Author : Miss Pissanee Treeyawong
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2004

TE 158801

This study was aimed at (1) to find out the efficiency of the management of the agricultural occupation development project in the area under the Mae Lao Inigation project, Phayao Province, and (2) to examine the results of the project in terms of the strength of the farmers in making a living and self-reliance.

The data were taken partly from related documents and partly from in-depth interview of 5 project officials and 12 core farmers who joined the project. The triangle teenager was used to check the reliability of the data. The harmony of the contents was checked, using logic along with empirical evendence. The findings were finally described.

The results were summed up as follows:

1) The project management was found to be efficient. Establishing the project organization was the most efficient when the clearness of the form of the organization, the appropriateness of the role and responsibility, and the appropriateness of assignments. The second most efficient was supervision, follow-up and evaluation. However, improvement was needed in personnel planning, work procedure, coordination between organizations, and transfer of ideas and work. What needed to be increased for complete work efficiency were morale of the officials and financial regulations specially for the project.

TE 158801

2) Results of the project in term of the farmers' strength. It was found that the farmers had a sense of self-reliance, which could be a good basis for other things. At the same time, they still could not form production groups and find markets, which were other important factors leading to the strength in other aspects.

Recommendations

1) Efficiency of the project management process.

-The cultural norm of teamwork should established. Meetings should be held regularly and the staff should participate in all the steps both formally and informally.

-There should be criteria for recruiting the personnel with right qualifications. Especially, the selected applicants should have leadership and vision in development.

-The project manager should a CEO manager.

-The operational plan should be clear from the beginning. That is, the policy must be clear before the implementation take place.

-Transfer of ideas and work should be clear for the continuity of the project.

2) Outcome of the project.

-Development should focus on having the farmers form production groups.

-Support should be give to the production group by finding markets for their produces. The farmers should be encouraged to do community business based on the King's self-sufficient economy.

-A successful model should be built for others to follow.

-The project should continue for a certain period to strengthen the farmers before transferring the activities to the community.